سرآمد اقتصاد
دوشنبه-۱۵ اردیبهشت ۱۴۰۴-سال یازدهم-شماره ۲۱۹۳

«روزنامه سرآمد» گزارش می‌دهد

هیات دولت به مقابله با بحران کم‌آبی می‌رود

راه‌اندازی «بازار مبادله آب‌های نامتعارف» از طریق بورس انرژی

گروه انرژی-سعید قلیچی- دولت چهاردهم با راه‌اندازی بازار مبادله آب‌های نامتعارف شامل فاضلاب و آب دریا در بورس انرژی، به‌دنبال حل بحران کم‌آبی است، اما کارشناسان هشدار می‌دهند؛ نبود خریداران مشخص و ابهام در تقاضا، ریسک شکست این طرح را به‌شدت افزایش داده است. هیات دولت چهاردهم در تلاشی برای مقابله با بحران فزاینده کم‌آبی، با تصویب آیین‌نامه‌ای جدید، راه‌اندازی «بازار مبادله آب‌های نامتعارف» را از طریق بورس انرژی این کشور کلید زده است.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد، بیست‌وچهارمین روز از فروردین‌ماه سال‌جاری بود که آیین‌نامه اجرایی ایجاد بازار مبادله آب‌های نامتعارف در بورس انرژی، توسط محمدرضا عارف، معاون اول رئیس جمهور ابلاغ شد. آنطور که خبرگزاری‌ها در همان زمان اعلام کردند، این آیین‌نامه اجرایی به وزارتخانه‌های نیرو، اقتصاد، جهادکشاورزی، صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های حفاظت محیط‌زیست و برنامه و بودجه ابلاغ شده است.

طرح موردنظر دولت چهاردهم در حقیقت بر پایه قانون برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه طراحی شده و هدفش استفاده از فناوری‌های پیشرفته تصفیه و جذب سرمایه‌گذاری خصوصی برای تبدیل منابع آبی نظیر آب دریا، فاضلاب و پساب صنعتی به آب قابل‌مصرف است، اما کارشناسان هشدار می‌دهند که ابهامات ساختاری در تعیین «مشتریان نهایی» و نادیده گرفته‌شدن «سمت تقاضا»، احتمال شکست این ابتکار را افزایش می‌دهد.

براساس این مصوبه، آب‌های نامتعارف آب‌هایی هستند که به‌صورت معمول قابل استفاده نبوده و بهره‌برداری از آن‌ها نیازمند اجرای پروژه‌های اصلاح و ارتقای کیفیت است. همچنین در این آیین‌نامه ذکر شده است که آب دریا، آب‌شور، لب‌شور (به استثنای زیرزمینی) و فاضلاب و پساب‌های خانگی، شهری و صنعتی مشمول این تعریف می‌شوند. بر این اساس، وزارتخانه‌های نیرو، اقتصاد و صنعت، معدن و تجارت دستورالعمل اجرایی این طرح را تهیه کرده‌اند و در بورس انرژی آب‌های قابل عرضه را به فروش می‌رسانند. نرخ فروش آب‌های نامتعارف با سازوکار رقابتی بورس انرژی کشف قیمت منصفانه می‌شود. آب‌های نامتعارف براساس این آیین‌نامه، آب‌هایی هستند که به‌طور معمول غیرقابل استفاده بوده (مانند آب‌شور درون‌سرزمینی، فاضلاب شهری و پساب صنعتی) و تنها پس از اجرای پروژه‌های اصلاحی و ارتقای کیفیت، قابل‌عرضه به بازار خواهند بود. مکانیسم بازار شامل سرمایه‌گذاران با دریافت دومجوز کلیدی اجازه بهره‌برداری از منابع و اجازه فروش به مصرف‌کننده می‌توانند آب تصفیه‌شده را در بورس انرژی ایران معامله کنند. سرمایه‌گذاری دولتی تنها در صورتی مجاز است که بخش خصوصی و تعاونی پس از دوفراخوان عمومی، تمایلی به مشارکت نشان ندهند.

هیات دولت چهاردهم برای مقابله با بحران کم‌آبی، طی تصویب آیین‌نامه‌ای، «بازار مبادله آب‌های نامتعارف» از طریق بورس انرژی را راه‌اندازی کرده است. این طرح برپایه قانون برنامه ۵ساله هفتم توسعه طراحی شده و هدف آن استفاده از فناوری‌های پیشرفته تصفیه و جذب سرمایه‌گذاری خصوصی برای تبدیل منابع آبی نظیر آب دریا، فاضلاب و پساب صنعتی به آب قابل‌مصرف است. این درحالی است که ابهاماتی نظیر تعیین «مشتریان نهایی» و نادیده گرفته‌شدن «سمت تقاضا»، در این آیین نامه وجود دارد، زیرا در این آیین‌نامه به‌روشنی مشخص نشده است که چه نهادها، سازمان‌ها و صنایعی متعهد به خرید این آب‌ها خواهند بود! آیا شهرداری‌ها و صنایع از سوی دولت ملزم به استفاده از این آب‌ها هستند؟

وضعیت آب متعارف برای صنایع و شهرداری‌ها

طبق ماده ۳۸ و ۳۹ قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت درخصوص نظام مدیریتی آب و مدیریت مصرف و بهره‌وری آب که آیین‌نامه‌های اجرایی آن از سوی هیات‌وزیران ابلاغ شده، به‌روشنی آمده است که آب موردنیاز صنایع آب‌بر، به‌جز صنایع غذایی، بهداشتی و آشامیدنی از آب نامتعارف تأمین می‌شود و وزارت نیرو مکلف است برای صنایع آب‌بر (برای کلیه واحدهای صنعتی، معادن، صنایع نفت، گاز، پتروشیمی و تولید انرژی و نیروگاهی) که تأمین آب نامتعارف برای آن‌ها امکان‌پذیر نیست، مجوز موقت جهت تخصیص آب متعارف صادر نماید. در همین حال سیدمحمد تفضلی، مدیرکل دفتر تجهیز منابع مالی و توسعه مشارکت پروژه‌های آب و فاضلاب قانون برنامه هفتم توسعه شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور در گفت‌وگویی با «رکنا» با اشاره به ابلاغ دستورالعمل اجرایی چگونگی و مراحل تخصیص آب متعارف در طول دوره مجوز موقت، ظرف سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، توسط وزارت نیرو، گفت: بنابراین استفاده از آب متعارف برای این صنایع نه‌تنها موقت است بلکه رایگان نیست.

تفضلی درخصوص الزام سازمان‌ها، نهادها، شهرداری‌ها و صنایع آب‌بر به خرید آب نامتعارف از بورس گفت: این موضوع به بحث‌های حاکمیتی و پیگیری نیاز دارد و در همین راستا وزارت نیرو موظف است صنایع آب‌بر را به سمت استفاده از پساب و دیگر آب‌های نامتعارف ببرد. طبق ماده ۴۰ به منظور حفظ منابع آبی، تعادل‌بخشی و مهار افت سطح آب‌های زیرزمینی و جلوگیری از اضافه‌برداشت از منابع آبی کشور، دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و نیروهای مسلح مکلفند با همکاری وزارت نیرو در سال اول اجرای برنامه تمامی منابع آبی در اختیار خود را به ابزار اندازه‌گیری هوشمند استاندارد تحت پایش این وزارتخانه، مجهز و مصارف آب خود را در سقف مجاز اعلامی وزارت مذکور تنظیم کنند.

این مقام مسئول همچنین درخصوص شهرداری‌ها گفت: شهرداری‌ها و سایر متولیان اماکن عمومی و دولتی مکلفند نسبت به احداث شبکه‌های مستقل آبیاری فضای سبز و جداسازی آن از آب‌شرب و استفاده از پساب و سایر آب‌های نامتعارف با رعایت حدود مجاز استانداردها و شاخص‌های زیست‌محیطی و سلامت اقدام کنند. شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور بحث جداسازی آب‌شرب و استفاده از پساب و سایر آب‌های نامتعارف را به کلیه شرکت‌های زیرمجموعه ابلاغ کرده و در دست پیگیری است و در آینده نزدیک شاهد استفاده شهرداری‌ها از آب‌شرب نخواهیم بود و بهترین جایگزین می‌تواند پساب تصفیه‌خانه‌های فاضلاب باشد.

نگاهی به چالش «تقاضا» در طرح دولت

مشتریان نهایی معمایی حل‌نشده طرح است. آیین‌نامه به‌روشنی مشخص نمی‌کند چه نهادها، صنایع یا کشاورزانی متعهد به خرید این آب‌ها خواهند بود. آیا شهرداری‌ها موظفند فاضلاب تصفیه‌شده را بخرند؟ آیا صنایع انرژی‌بر مانند پتروشیمی ملزم به استفاده از این منابع هستند؟ این ابهام، ریسک موفقیت را افزایش می‌دهد. سابقه قیمت‌گذاری دستوری و یارانه‌های پنهان در بخش آب ایران، این نگرانی را ایجاد می‌کند که تقاضا به جای شکل‌گیری طبیعی، از طریق خریدهای دولتی مصنوعی ساخته شود. چنین رویکردی می‌تواند به جای ایجاد رقابت، به پروژه‌های نیمه‌تمام و وابسته به بودجه عمومی منجر شود. در نمونه‌های موفق جهانی نظیر سنگاپور با سیستم NEWater، پیش از راه‌اندازی بازار، مطالعات دقیقی درباره ظرفیت تقاضا، قیمت‌گذاری رقابتی و تعهدات قانونی خریداران انجام شده است. در طرح ایران، اما چنین سازوکارهایی مغفول مانده‌اند.

به اعتقاد کارشناسان، راه‌اندازی بازار آب‌های نامتعارف می‌تواند در تئوری، بحران آب ایران را تخفیف دهد، اما موفقیت آن در گرو رفع سه‌ضعف کلیدی است؛ نخست، الزامات قانونی برای خریداران شامل الزام صنایع به خرید ۲۰درصد آب مصرفی از این بازار. دوم، شفاف‌سازی قیمت‌گذاری با کاهش مداخلات دولتی. در نهایت ارائه تضمین‌های مالی به سرمایه‌گذاران برای جبران ریسک‌های اولیه. بدون این اصلاحات، این طرح نه‌تنها بحران آب را حل نمی‌کند، بلکه ممکن است به هدررفت منابع مالی و فرسایش بیشتر اعتماد بخش خصوصی بینجامد.

«سحاب»، سامانه دعاوی حقوقی آب کشور راه‌اندازی شد

سامانه حقوقی بخش آب کشور (سحاب) با حضور مدیرکل دفتر حقوقی شرکت مدیریت منابع آب ایران و جمعی از مدیران و کارشناسان شرکت‌های آب منطقه‌ای رونمایی شد.

به گزارش اقتصادسرآمد، مراسم رونمایی از سامانه حقوقی بخش آب کشور (سحاب) با حضور مدیرکل دفتر حقوقی شرکت مدیریت منابع آب ایران و مدیران و کارشناسان شرکت‌های آب منطقه‌ای و سازمان آب و برق خوزستان در این شرکت برگزار شد

در این نشست که به‌صورت مجازی در شرکت مدیریت منابع آب ایران برگزار شد، محمدقاسم هاشمی مدیرکل دفتر حقوقی شرکت با اشاره به تکالیف قانونی در خصوص لزوم مکانیزه شدن امور دستگاه‌های اجرایی گفت: پس از سامانه تملک اراضی و املاک که سنوات پیش در دفاتر حقوقی آب کشور اجرایی شده، هم اکنون سامانه دعاوی حقوقی آب کشور هم راه‌اندازی و به منظور استفاده همکاران دفاتر حقوقی آب آماده بهره‌برداری است.

هاشمی بیان داشت: در مرحله نخست بهره‌برداری، امکان بارگذاری و ثبت و ضبط همه امور دعاوی مطروحه در مراجع قضائی، شبه قضائی و دیوان عدالت اداری در این سامانه فراهم شده است.

وی خاطرنشان کرد: به زودی و در فاز بعدی نیز امکان بارگذاری تمام اطلاعات مرتبط با کمیسیون‌های رسیدگی به امور آب‌های زیرزمینی در استان‌ها نیز به این سامانه متصل می‌شود.

مدیرکل دفتر حقوقی شرکت مدیریت منابع آب ایران افزود: در مرحله توسعه سامانه یکی از شاخص‌ترین قابلیت‌ها، امکان ارتباط سامانه «سحاب» با سامانه «ثنا» قوه قضائیه است که این مهم در دستور کار قرار دارد و با موافقت نهایی قوه قضائیه و نهایی شدن این افزونه، امکان دریافت مستقیم و بی‌واسطه اوراق، آرا و ابلاغ‌های قضائی از طریق این سامانه برای همکاران استان‌ها فراهم می‌شود.وی پیش از شروع آموزش استفاده از سامانه گفت: مقرر است از سال ۱۴۰۴ همه پرونده‌های دعاوی مطروحه در بخش آب کشور در این سامانه بارگذاری شود تا ضمن انسجام‌بخشی و سهولت در دسترسی به اطلاعات، امکان بررسی عملکردی فراهم شود.این گزارش حاکی است با اضافه شدن این نرم‌افزار به خدمات عملکردی دفاتر حقوقی شرکت‌های زیرمجموعه بخش آب کشور، ضمن برخورداری از یک بانک اطلاعاتی منسجم، امکان هرگونه آمارگیری و رصد و پایش عملکرد دعاوی دفاتر حقوقی فراهم می‌شود.

تعرفه‌های جدید آب اعلام شد
افزایش ۲۸ درصدی آب بهای بدمصرف‌ها

وزارت نیرو تعرفه مشترکان آب شرب و بهداشت را ابلاغ کرد که براساس آن افزایش ۲۸ درصدی برای بدمصرف‌ها و مصرف تا سقف الگو یارانه‌ای در نظر گرفته شده است.

به گزارش اقتصادسرآمد از شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، بر این اساس، بهای آب شرب در سال ۱۴۰۴ به گونه‌ای تعیین شده است که محاسبه آب‌بهای مشترکان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور تا سقف الگوی مصرف، رایگان؛ مشترکان دیگر تا سقف الگوی مصرف به صورت یارانه‌ای و مشترکان پرمصرف تا ۲ برابر الگوی مصرف با یارانه کم‌تر و در نهایت مشترکان بدمصرف به صورت غیریارانه‌ای و بر اساس الگوی افزایش پلکانی انجام شود.

با توجه به شرایط خشکسالی، محدودیت منابع آبی کشور و لزوم مدیریت مصرف و صرفه‌جویی، بهای آب مصرفی مشترکان نسبت به دوره قبل به‌طور متوسط ۲۸ درصد رشد داشته است، اما با توجه به تمهیدات اتخاذشده و به منظور حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و تشویق شهروندان خوش‌مصرف، مشترکان در صورت کاهش مصرف می‌توانند از افزایش قبوض آب‌بهای خود جلوگیری کنند؛ به گونه‌ای که مشترکان بالای الگوی مصرف تنها با ۲۰ درصد صرفه‌جویی در مصرف آب بیش از ۲۰ درصد کاهش مبلغ قبض خواهند داشت.

خبر

وزیر صمت:

نحوه توزیع محدودیت‌های تامین برق بازنگری شود

وزیر صنعت، معدن و تجارت خواستار بازنگری در نحوه توزیع محدودیت‌های تامین برق شد و گفت: بخشی از برنامه مدیریت مصرف برق باید به سایر بخش‌ها مانند خانگی و تجاری منتقل و مسیر توسعه تولید هموار شود.

به گزارش اقتصادسرآمد، سید محمد اتابک در نشست هم‌اندیشی مشترک میان وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو با حضور عباس علی‌آبادی وزیر نیرو و سایر مدیران ارشد این وزارتخانه، بر ضرورت بازنگری در نگاه‌های کلان کشور به ارزش تولید و سرمایه‌گذاری در بخش انرژی به‌ویژه صنعت برق تأکید کرد.

وی با اشاره به تلاش شبانه‌روزی کارکنان صنعت برق برای تأمین پایدار برق کشور، ادامه داد: با وجود زحمات قابل تقدیر کارکنان صنعت برق به ویژه در بخش تولید، در حال حاضر مشکل اصلی نیروگاه‌های کشور، کاهش گردش مالی و کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری در صنعت برق است، مسئله‌ای که بدون اصلاح آن نمی‌توان به تأمین پایدار برق در بلندمدت امیدوار بود.

وزیر صمت با بیان اینکه سالانه حدود هفت درصد به ظرفیت تقاضای برق کشور افزوده می‌شود، گفت: سال‌های اخیر تامین مالی پروژه‌های نیروگاهی متناسب با این رشد تقاضا افزایش نیافته و در کنار آن عواملی چون خشکسالی، افزایش دما و سایر شرایط جوی باعث شده تا ظرفیت تولید برق با نیاز واقعی هم‌خوانی نداشته باشد.

اتابک خاطرنشان‌کرد: صنایع کشور نقش مهمی در رونق اقتصادی و اشتغال‌زایی دارند و در سال‌های گذشته به دلیل ناترازی مزمن در حوزه انرژی با چالش‌های جدی روبه رو شده‌اند.

وی افزود: در سال جاری، با توجه به شعار سال و تأکیدات رهبر معظم انقلاب و ریاست محترم جمهوری بر حمایت از تولید، باید موضوع تأمین برق پایدار به‌عنوان یکی از مهم‌ترین موانع پیش‌روی تولید به‌طور جدی پیگیری و برطرف شود.

وزیر صمت از حمایت این وزارتخانه از برنامه‌های وزارت نیرو برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر خبر داد و گفت: وزارت صمت آمادگی دارد با تسهیل فرآیندهای ثبت سفارش، تأمین ارز و واردات تجهیزات مسیر سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های نو را هموار کند.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران:

سخت‌ترین خشکسالی ۵۰ سال اخیر را تجربه می‌کنیم

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران با اشاره به پیوستگی‌های خشکسالی در پنج سال اخیر، گفت: این دوره از خشکسالی‌ها به‌ویژه دو سال اخیر سخت‌ترین خشکسالی ۵۰ سال اخیر محسوب می‌شود.

به گزارش اقتصادسرآمد، محسن اردکانی با اشاره به پیوستگی‌های خشکسالی در پنج سال اخیر، گفت: این دوره از خشکسالی‌ها به‌ویژه دو سال اخیر سخت‌ترین خشکسالی ۵۰ سال اخیر محسوب می‌شود.محسن اردکانی مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران با بیان اینکه میزان بارندگی‌های استان تهران در پنج سال گذشته به‌صورت علی‌الدوام کمتر از میانگین بارندگی‌های درازمدت بوده است، اظهار داشت: میانگین بارش‌های استان تهران در دوره درازمدت سالانه ۲۸۰ میلی‌متر به ثبت رسیده است حال آنکه در پنج سال اخیر میزان بارندگی‌های سالانه تهران کمترین از این میزان و حتی به ۱۹۰ میلی‌متر رسیده و در سال آبی جاری نیز تاکنون تنها ۱۴۰ میلی‌متر بارندگی در استان تهران اتفاق افتاده است.مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران افزود: با این حال، به‌واسطه تدابیر صورت گرفته و مدیریت وزیر نیرو و تلاش مجاهدانه و مخلصانه همکاران شرکت آبفای استان تهران، شرمنده شهروندان نشده‌ایم و آب شرب مورد نیاز آنان را تأمین کرده‌ایم.مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران با قدردانی از فعالیت‌های جهادگونه همکاران، سه عامل کار، طبیعت و سرمایه را به عنوان عوامل مؤثر در تولید نام برد و با اشاره به نزدیکی دو مناسبت روز کار و کارگر و روز معلم در تقویم سالانه، تصریح کرد: معلم دانایی و کارگر توانایی می‌آفریند و امیدواریم وزیر نیرو به عنوان یک معلم و استاد دانشگاهی، حلقه وصل دانایی و توانایی در صنعت آب و فاضلاب کشور باشد.

جدول ۳۱۶

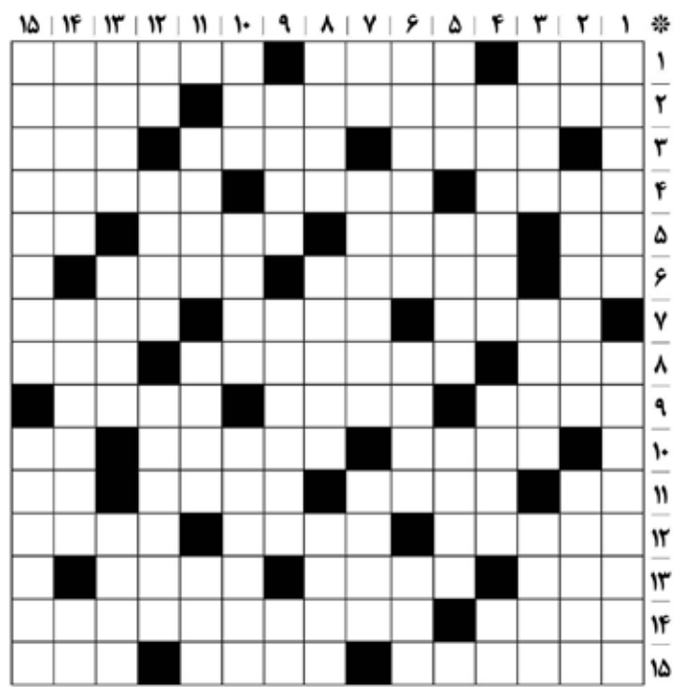

افقی:
۱-انتهای زبان این مزه را تشخیص می‌دهد-جنس-از درجات نظامی
۲-از نوازندگان برجسته و فقید ویولن در موسیقی ایرانی-لباس شنا
۳-ویران کننده-بلندمرتبه-ماه بعد
۴-پراکندگی-گرامی-سلوک در راه نیل به حقیقت
۵-تیر پیکان‌دار-مروارید کامل‌ترین زبان دنیا-دریا
۶-شهری در جنوب فرانسه-دیو شاهنامه-توده مردم عادی
۷-زیرین-حرکت و جابه‌جایی-زبان عربی
۸-نوعی ظرف سفالی پرمصرف در گیلان-عوضی-ظریف و شکننده
۹-پسر گودرز در شاهنامه-شادمانی-بی‌سروصدا
۱۰-جدایی-زیستگاه اصلی گل سوسن چلچراغ در گیلان-نفس
۱۱-رنگ موی فوری-تفریق-دریغ-قابلیت ارتجاعی دارد
۱۲-بایگانی-انتشار-مجموعه قوانین چنگیزخان
۱۳-رنگ-اصل و نسب-ضرب‌کننده سکه
۱۴-زیاده‌گو-مراسم مشایعت جنازه تا گورستان
۱۵-از جنگ‌های معروف امام‌علی(ع)-ساقه خوراکی-قصد

عمودی:
۱-شیوه جنگ‌آرایی-دستگاه قدیمی برای پخش موسیقی
۲-مفلوج-اعلامیه سیاسی که به‌طور مخفیانه توزیع شود-جرقه آتش
۳-سربازی-پارچه باریکی که به لبه آستین دوخته می‌شود-تیراژ
۴-تفاوت-قسمتی از فشنگ-از گیاهان تکلپه‌ای
۵-از دو عنصر تشکیل دهنده نمک طعام-چند وکیل-از مستحبات نماز
۶-میوه‌ای ملین و اشتهاآور-پاک‌شده با آب-از مصالح ساختمانی
۷-به نفع او-هر بخش از مسابقه بسکتبال-همنام
۸-رودی در مرز روسیه و چین-معدوم-سهیم
۹-درخشان-غمگین-زمین آذری
۱۰-خوردن-لرزش ناخودآگاه اندام‌ها-تنگدست
۱۱-پزشکان-سمت چپ-پلیدی
۱۲-زمینه-ماده آرایشی مژه‌ها-شهری در استان مرکزی
۱۳-غذایی از گوشت چرخ‌کرده و آرد نخودچی-ساختمان کروی‌شکل در هسته سلول-ماه هشتم
۱۴-مورخ ایرانی دربار غزنویان-از فرقه‌های مسیحی-زندگی کن
۱۵-شهری صنعتی و تجاری در آلمان-همانندی
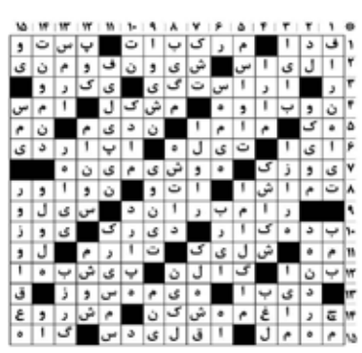
حل جدول شماره ۳۱۵